

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

I. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Η μετανάστευση σήμερα

Η μετανάστευση ήταν πάντοτε ένα κεντρικό τμήμα της ανθρώπινης Ιστορίας -αρχίζοντας φυσικά με την έξοδο του Homo Sapiens από την Αφρική πριν από 125.000 χρόνια και τη διασπορά του στη Μέση Ανατολή, τη Μικρά Ασία, την Κεντρική και Νότια Ασία και τελικά τον Νέο Κόσμο. Και σε πιο πρόσφατες σελίδες της ανθρώπινης Ιστορίας, η μετανάστευση έπαιξε κεντρικό ρόλο, με αποκορύφωμα την αναγκαστική μεταφορά 12 εκατομμυρίων ανθρώπων κυρίως από τη Δυτική Αφρική στον Νέο Κόσμο, όπου θα χρησίμευαν ως δούλοι. Πολύ σημαντικό επίσης ρόλο στην ιστορία των μαζικών μετακινήσεων έπαιξε η άνοδος των ΗΠΑ ως βιομηχανικής δύναμης. Μεταξύ του 1850 και της Μεγάλης Κρίσης της δεκαετίας του '30, πάνω από 12 εκατομμύρια εργαζόμενοι έφυγαν από τις χώρες της βόρειας, νότιας και ανατολικής Ευρώπης για τις ΗΠΑ σε αναζήτηση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης.

Η μετανάστευση, λοιπόν, δεν είναι άγνωστο φαινόμενο στην Ιστορία μας. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν σήμερα ορισμένα στοιχεία που διαφοροποιούν τη σημερινή μετανάστευση από ανάλογα φαινόμενα του παρελθόντος. Όπως υποστηρίζει ο Khalid Koshier σε άρθρο του στο «Current History» δύο από τα νέα στοιχεία είναι: ο μεγάλος αριθμός των μεταναστών και η εκρηκτική αύξηση της λαθρομετανάστευσης.

Όσον αφορά τον αριθμό των μεταναστών, αν προσδιορίσουμε ως μετανάστη κάποιον που μένει έξω από τη χώρα του πάνω από ένα έτος, υπολογίζεται ότι υπάρχουν σήμερα πάνω από 200 εκατομμύρια μετανάστες παγκοσμίως -όσο περίπου ο πληθυσμός της Βραζιλίας. Σήμερα 1 στα 35 άτομα είναι ένας διεθνής μετανάστης. Η μετανάστευση είναι επίσης ένα πολύ πιο παγκοσμιοποιημένο φαινόμενο σε σχέση με άλλες περιόδους της Ιστορίας, καθώς οι μετανάστες ταξιδεύουν σε όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου. Το 2005 υπήρχαν 60 εκατομμύρια διεθνείς μετανάστες στην Ευρώπη, 44 εκατομμύρια στην Ασία, 41 εκατομμύρια στη Βόρειο Αμερική, 16 εκατομμύρια στην Αφρική και από 6 εκατομμύρια στη Λατινική Αμερική και στην Αυστραλία. Το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταναστών -35 εκατομμύρια- ζουν στις ΗΠΑ και ακολουθεί η Ρωσική Ομοσπονδία με 13 εκατομμύρια και η Γερμανία, η Ουκρανία και η Ινδία, που η κάθε μια φιλοξενεί περίπου 7 εκατομμύρια μετανάστες.

Η προέλευση των μεταναστών είναι δύσκολο να υπολογιστεί, καθώς οι χώρες από τις οποίες φεύγουν δεν κρατούν αρχεία σχετικά με τον αριθμό των πολιτών τους που ζουν εκτός των συνόρων. Πάντως, υπολογίζεται ότι τουλάχιστον 35 εκατομμύρια Κινέζοι ζουν έξω από τη χώρα τους, καθώς και 20 εκατομμύρια Ινδοί και 8 εκατομμύρια Φιλιπινέζοι.

Το δεύτερο πολύ σημαντικό χαρακτηριστικό της σύγχρονης μετανάστευσης είναι η τεράστια αύξηση των λαθρομεταναστών. Φυσικά, για ευνόητους λόγους, είναι πολύ δύσκολο να υπολογιστεί ο ακριβής αριθμός των λαθρομεταναστών. Πάντως, σύμφωνα με κοινώς αποδεκτούς υπολογισμούς υπάρχουν σήμερα περίπου 40 εκατομμύρια λαθρομετανάστες, το ένα τρίτο των οποίων ζουν σήμερα στις ΗΠΑ. Επίσης υπάρχουν 5 εκατομμύρια στη Ρωσική Ομοσπονδία και πιθανώς 5 εκατομμύρια στην Ευρώπη. Υπολογίζεται ότι ετησίως 4 εκατομμύρια άτομα περνούν λαθραία τα σύνορα των διαφόρων χωρών.

Είναι γεγονός ότι η λαθρομετανάστευση είναι το στοιχείο εκείνο στο οποίο επικεντρώνεται κάθε δημόσια συζήτηση για τη μετανάστευση. Αυτό οφείλεται σε πολλούς λόγους. Ένας λόγος είναι ο αυξημένος κίνδυνος για την ασφάλεια που συνεπάγεται η λαθρομετανάστευση -οι τρομοκρατικές ενέργειες, η μεταφορά μεταδοτικών ασθενειών και, φυσικά, η εγκληματικότητα. Επίσης, η λαθρομετανάστευση θεωρείται ότι παραβιάζει άμεσα τα κυριαρχικά δικαιώματα των κρατών. Τέλος, τα παράνομα δίκτυα διακίνησης λαθρομεταναστών συνιστούν άμεσο κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια της χώρας, καθώς ενισχύουν τη διαφθορά των αρχών και το οργανωμένο έγκλημα.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

Όμως ίσως τις χειρότερες επιπτώσεις της λαθρομετανάστευσης να τις βιώνουν οι νόμιμοι μετανάστες. Στον βαθμό που οι λαθρομετανάστες παίρνουν θέσεις εργασίας από τους ντόπιους (προφέροντας την εργασία τους φτηνότερα), προκαλούν την έκρηξη ξενοφοβίας μεταξύ του ντόπιου πληθυσμού που στρέφεται εναντίον πάντων -τόσο των λαθρομεταναστών όσο και των νόμιμων μεταναστών.

«Όταν η λαθρομετανάστευση -γράφει ο Koser- έχει ως αποτέλεσμα τον ανταγωνισμό για σπάνιες θέσεις εργασίας, μπορεί να δημιουργήσει αισθήματα ξενοφοβίας. Αυτό που είναι σημαντικό είναι ότι τα ξενοφοβικά αισθήματα σ' αυτές τις περιπτώσεις δεν έχουν στόχο μόνο τους λαθρομετανάστες, αλλά επίσης και τους νόμιμους μετανάστες, τους πρόσφυγες και τα μέλη των εθνικών μειονοτήτων».

Άρθρο του ΤΑΚΗ ΜΙΧΑ, Enet Ελευθεροτυπία

1^η δραστηριότητα

α) Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 80 λέξεις.

(7 μονάδες)

β) Το θέμα της λαθρομετανάστευσης εγείρει πολλές συζητήσεις και εγκυμονεί κάποιους σοβαρούς κινδύνους. Σε ποιο σημείο του κειμένου γίνεται αυτοί οι αναφορά και ποια είναι τα βασικά θέματα προβληματισμού; Να οργανώσετε την απάντησή με δικά σας λόγια σε μια παράγραφο 90 λέξεων.

(8 μονάδες)

2^η δραστηριότητα

α) Να βρεθεί ο τρόπος ανάπτυξης της 6^{ης} παραγράφου.

(5 μονάδες)

β) Ποιος τρόπος πειθούς κυριαρχεί στην 3^η παράγραφο; Τεκμηριώστε την απάντησή σας.

(2,5 μονάδες)

γ) Να γράψετε τι δηλώνουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις – φράσεις του κειμένου: λοιπόν, επίσης, το δεύτερο, είναι γεγονός, όμως.

(2,5 μονάδες)

δ) Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω φράσεις με άλλες συν'ωνυμς χωρίς να αλλοιώνεται το νόημα:

- διαφοροποιούν τη μετανάστευση από ανάλογα φαινόμενα του παρελθόντος
- σύμφωνα με κοινώς αποδεκτούς υπολογισμούς
- 4 εκατομμύρια άτομα περνούν λαθραία τα σύνορα
- ενισχύουν τη διαφθορά των αρχών
- τις χειρότερες επιπτώσεις της λαθρομετανάστευσης

(5 μονάδες)

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

3^η δραστηριότητα

Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί στο περιοδικό του σχολείου σας, πραγματεύεστε τα αίτια του μεταναστευτικού ρεύματος καθώς και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συνομήλικοί σας, που βιώνουν τις παρενέργειες της βίαιης απομάκρυνσής τους από τις πατρίδες τους. (250 λέξεις)
(20 μονάδες)

II. Λογοτεχνικό κείμενο

Πρόσφυγες στην άμμο

Νύχτωσε στην Ελ Μίνα και πυκνή
σιωπή ανέβαινε απ' τη μεριά της θάλασσας
κι αντάμωνε το κάστρο· ολημερίς
ξαπλώνονταν αμίλητο και σκυθρωπό
σα μουδιασμένο ζώο

Τότε ξεχώρισα ήχο πνιχτό καθώς το φύλλο
που τσαλακώνεται μέσα σε χέρια ανάρμοστα
γρατσούνισμα σε σώμα ακάθαρμο, αρρωστημένο

Κι είδα έναν Άραβα μικρό, σημαδεμένο
έφεγγαν χέρια, πρόσωπο, μάτια κι ήταν όλος
χιλιάδες που άφηναν τη γη τους κι επιστρέφανε
μέσα στην άμμο, σε σκηνές, στο άσπρο φως.
Κι όταν μιλούσε δάκρυζε η φωνή και όλο ικέτευε
για κάποια θέση στη ζωή ή έστω αντίσταση
στο θάνατο που ερχότανε αργά και τον ρουφούσε

Μα εγώ έπλενα τα χέρια μου. Άγρια μοναξιά
τα χρόνια που έφυγαν με είχανε ποτίσει

Νίκος-Αλέξης Ασλάνογλου, (Από τη συλλογή 'Ο θάνατος του Μύρωνα', 1960)

1^η δραστηριότητα

«...κι ήταν όλος
χιλιάδες που άφηναν τη γη τους...»: Προσπαθήστε να ερμηνεύσετε αυτή τη φράση του ποιήματος
με γνώμονα αυτό που αντιπροσωπεύει – συμβολίζει ο μικρός Άραβας.
(15 μονάδες)

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

2^η δραστηριότητα

α) Στο ποίημα υπάρχουν δύο παρομοιώσεις. Αφού τις εντοπίσετε και τις καταγράψετε, να τις ερμηνεύσετε.

(10 μονάδες)

β) Ποια στοιχεία του ποιήματος θυμίζουν «νεωτερική ποίηση»;

(5 μονάδες)

3^η δραστηριότητα

Ο μικρός Άραβας δάκρυζε και ικέτευε για κάποια θέση στη ζωή ή αντίσταση στο θάνατο. Πώς θα μπορούσατε να αποδώσετε με δικά σας λόγια τις σκέψεις και την ψυχολογική κατάσταση στην οποία βρίσκεται το προσφυγόπουλο; Να αναπτύξετε την απάντησή σας σε ένα ενιαίο κείμενο 100 λέξεων.

(20 μονάδες)

Επιμέλεια θεμάτων: Νεοφυτίδου Ιωάννα